

DIRİLİŞ POSTASI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Johnson'la 'sıkışık' görüştü

04 Kas 2016 - 08:48 - [Gündem](#) G: 22 Oca 2021 - 15:45

İdam tartışmasında kilit nokta 15. MADDE

[ABONE OL](#)

Google News

Recep Demircan / ÖZEL HABER Vatandaşların 'İdam isteriz' çağrıları ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Millet ne derse o. Meclis'ten geçerse ben onaylarım' a...

Recep Demircan / ÖZEL HABER

Vatandaşların 'İdam isteriz' çağrıları ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Millet ne derse o. Meclis'ten geçerse ben onaylarım' açıklamasının ardından hükümet konuyla ilgili çalışmalara başladı. Cezanın darbe girişiminde bulunanlar, terör suçları ve çocuğa cinsel istismar suçu işleyenler için de önerileceği belirtirken Başbakan Binali Yıldırım'ın partisinin 2 Kasım 2016 tarihli grup toplantısında yaptığı konuşmada belirttiği üzere idam geçmiş suçları kapsamayacak.

Bu süreç devam ederken muhalefet cephesinde MHP lideri Devlet Bahçeli, idamı hükümetle konuşmaya hazır olduklarını belirterek "Madem idama ihtiyaç var, milletimiz bunu istemekte, o halde fuzuli konuşmaya, kaçak güreşmeye gerek yok. AK Parti hazırsa, MHP dünden vardır. Başbakan hazırsa gelin bu işi bitirelim" açıklamasında bulundu.

Başbakan Binali Yıldırım MHP liderinin adımına karşılık olarak ise şu ifadeleri kullandı:

"İdam meselesi bir Anayasa meselesidir. Anayasa da bir uzlaşma meselesidir. Diğer partilerle bu

konuda bir mutabakat sağlanırsa milletin umumi arzusu olan sınırlandırılmış bir düzenleme yapılabilir. Bu talebe kulak tıkayacak değiliz ancak bunu tek başımıza yapamayacağımızın ve geriye doğru işlemeyeceğinin bilinmesi gerekiyor. Sayın Bahçeli'nin teklifini dikkate alacağız.”

Peki, idam cezasının uygulanabilirliği konusunda hukukçular ne diyor? Avukat Cesim Parlak'ın konuyla ilgili görüşleri şu şekilde:

“2004 YILINA KADAR KARARLAR MECLİS’TE BEKLETİLDİ”

Türkiye’de idam cezası 1923 yılında Meclis’in kurulmasından itibaren 1984 yılında idam cezasının fiilen kaldırılmasına kadarki süreçte uygulanmıştır.

1984 yılının Ekim ayından itibaren mahkemeler tarafından verilen idam cezaları Meclis tarafından onaylanmayarak ölüm cezasının fiilen uygulamasına son verilmiştir. 2004 yılına kadar yerel mahkemelerce verilen idam kararları mecliste bekletilmiştir.

Uluslararası bağlamda ölüm cezasını yasaklayan İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi’ne Ek Ölüm Cezasının Kaldırılmasına Dair 6 Numaralı Protokol, 28 Nisan 1983 tarihinde imzaya açılmış ve 1985 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 6 Numaralı protokol ile Avrupa Konseyi üyesi devletler ölüm cezasını tamamen kaldırmışlardır. Protokolde OLAĞAN-ÜSTÜ ŞARTLAR OLUŞSA DAHİ ölüm cezasının geri getirilmeyeceği belirtilmiştir. Türkiye’de bu çerçevede idam cezasının kaldırılması TBMM’nin, 26 Haziran 2003’te bu protokolün onaylanmasını uygun bulmasına dayanmaktadır.

İdam cezası uygulamasının Türkiye’de fiilen durdurulmasının ardından cezayla ilgili ilk yasal değişiklik ve ilk yumuşatma 2001 yılında Ecevit, Yılmaz ve Bahçeli koalisyonu tarafından yapılmıştır. İlk değişiklikte ölüm cezası; “savaş tehditi ve terör suçları dışında ölüm cezası verilemez” düzenlemesiyle sınırlandırılmış, 2002 yılında ise, “savaş ve çok yakın savaş tehditi hallerinde işlenmiş suçlar hariç” idam cezaları müebbet ve ağır hapis cezalarına dönüştürülmüştür. Son olarak 2004 yılı değişikliğiyle “savaş ve terör” sınırlaması da kaldırılarak “Ölüm cezası verilemez” maddesi anayasaya eklenmiş ve TBMM’nin 26 Haziran 2003’te verdiği 6 No’lu Protokol’ün onaylanması kararına uygun olarak idam cezası ülkemizde tamamen yasaklanmıştır.

İDAM TARTIŞMALARINI NASIL DEĞERLENDİRMEK GEREKİR?

Şuanda ülke gündeminde olan idam cezasının tekrar yasalaşmasına yönelik tartışmalar siyasi tartışmalardan ibarettir.

İdam cezasının, gerek siyaseten ülkenin içinde bulunduğu süreç, gerek halkın duygusal tepkileri ile bu yöndeki talepleri ve 15 Temmuz darbe teşebbüsü sonucu yaşanan travma nedeniyle tartışılması son derece normaldir. Bu siyasi tartışmalar idam cezasının geri getirilmesi sonucunu doğurmaz. Ancak siyaseten tartışılmasını anlamak gerekir. Tartışmalar sonucunda akliselim ile hukukun gerekleri, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde bakıldığında ölüm cezasının geri getirilmesi Türkiye’nin hayrına değildir. Çünkü ülkemiz Avrupa Sözleşmesi’ne Ek, Ölüm Cezasının Kaldırılmasına Dair 6 No’lu Protokol’e taraftır.

İdam cezasının yasalaşması en çok FETÖ ve PKK lideri için halkı tatmin edecekse de ceza geri gelse dahi Anayasa’nın 15. maddesi gereği geriye doğru uygulanması mümkün değildir. Çünkü suçta ve cezada kanunilik prensibi gereği hukukumuzda göre suç ve cezalar geriye yürütülemeyecektir. Ancak siyasi bağlamda idam cezasının tartışılması ülkenin içinde bulunduğu durum gereği olağan

karşılmalıdır.

AB'DE İDAM NASIL İŞLİYORDU?

Avrupa Konseyi Üyesi ülkeler için idam cezası öncelikle 1983'te yürürlüğe giren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 6 No'lu Protokol, arkasından da 2002'de yürürlüğe giren 13 No'lu Protokol ile yasaklanmıştır. Üye tüm ülkeler Ek 6 No'lu Protokol ile "savaş ve yakın savaş durumları dışında" idam cezasını tümüyle kaldırdıklarını; 13 No'lu protokol ile de "Hem barış hem de savaş zamanında geçerli olmak üzere" yasakladıklarını beyan etmişlerdir.

Böylece, Avrupa Birliği'ne üye devletler için herhangi bir istisna tanımaksızın idam cezasının uygulanması Avrupa Sözleşmesi ile tamamen yasaklanmıştır.

İDAM YASALAŞIRSA GERİYE DÖNÜK İŞLER Mİ?

İdam cezasının yasalaşması söz konusu olsa dahi, Anayasa'nın 15. maddesi gereği geriye dönük olarak uygulanması mümkün değildir. Çünkü Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesinde belirtildiği üzere suçta ve cezada kanunilik temel prensiptir. Anayasa 15. madde ile de olağanüstü hallerde ve durumlarda dahi suç ve cezalar geriye doğru yürütülemez. Anayasal değişiklikle 15. madde değişse dahi evrensel ilkeler ve temel hak ve hürriyetler kapsamında geri dönük işlem zor görünüyor.

Türkiye'de idam ne zaman kaldırıldı?

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1920'de açılmasından sonra, idam cezalarının infazını onaylama sadece Meclis'in yetkisine bırakıldı ve 1984 yılında yasa dışı örgüt üyesi olduğu ve üç polisi öldürdüğü gerekçesiyle ölüm cezasına mahkûm edilen Hıdır Aslan, Türkiye'de idam cezasının uygulandığı son kişi olmuştur. Bu tarihten itibaren mahkeme de karar verilen ve Yargıtay'da onaylanan idam cezaları TBMM'de onay görmediği için uygulanmamıştır. 2004 yılında hukuki olarak anayasadan ölüm cezaları ile ilgili maddeler çıkarılarak, idam Türk Hukuk'undan tamamen kaldırılmıştır.

Dünya'da Suudi Arabistan, Çin, ABD, başta olmak üzere 56 ülkede idam cezası uygulanırken, Avrupa'da bu ceza sadece Belarus'ta uygulanıyor.

#

04 Kas 2016 - 08:48 - [Gündem](#)

Yorum yaz

 TAKİP ET

Sitemizdeki dış bağlantılar referans amaçlıdır, dış bağlantıların içeriklerinden kuruluşumuz sorumlu değildir

Kuruluş Hakkında

Künye Bilgileri

Yayın İlkeleri

Haber İhbar

Reklam Ver

İletişim

© 2022 Diriliş Postası Tüm Hakları Saklıdır
[Veri Politikası](#) [Kullanım Şartları](#)

+90 (212) 550 90 05

daktilo

